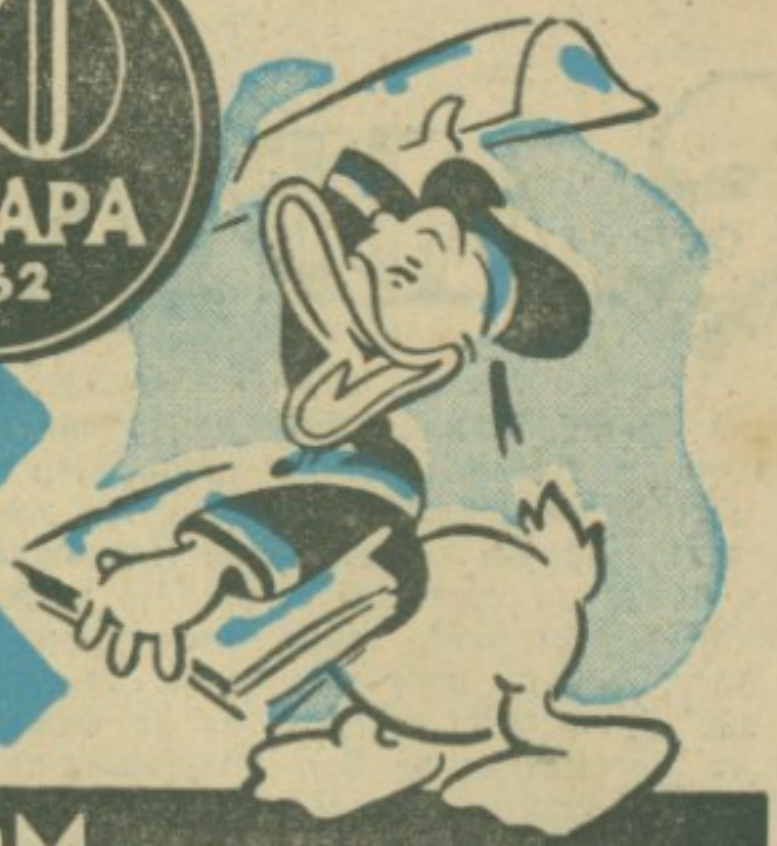

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

10
ДИНАРА
1952

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Година XV — Број 92 — Субота, 3 октобар 1953

МИКИ И ЊЕГОВ ДВОЈНИК

СТВАРИ СЕ
ЗАПЛИЉУ

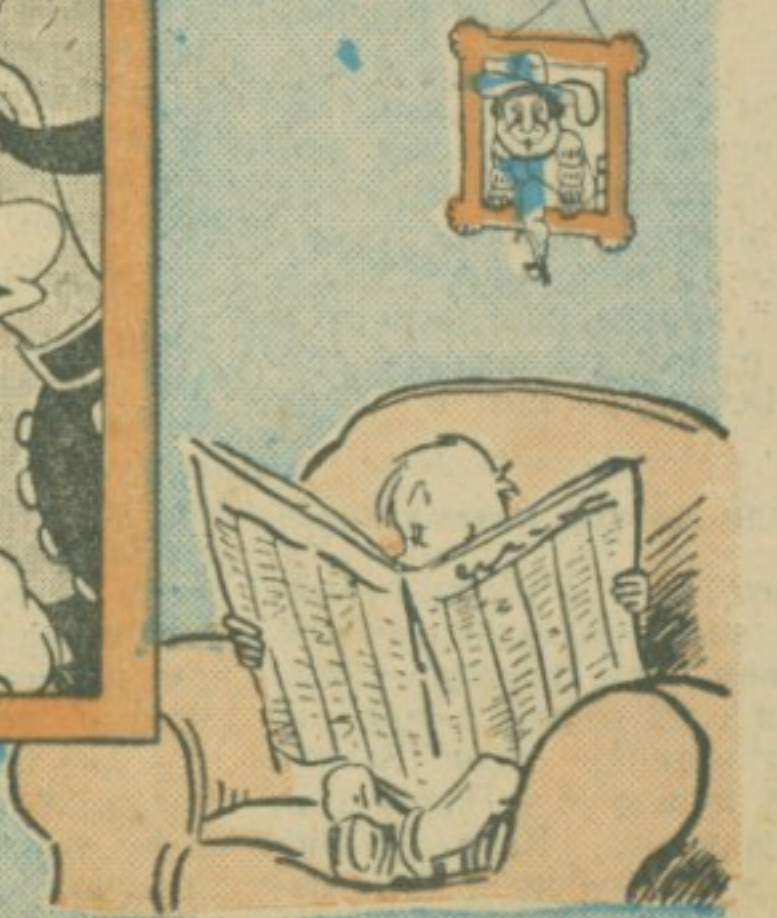
НЕ ЗНАЈУКИ
ДА ЈЕ ПРЕД
ЊИМ
МИХАЈЛО ХИИ,
ВОЈВОДА
БЛЕДИОКА
МУ
ПРЕДЛАЖЕ
ДА
ПОСТАНЕ
„КРАЉЕВ
ДВОЈНИК“

ДАКЛЕ ТАКО, ВИ
ХОЋЕТЕ ДА УБИ-
ЈЕТЕ КРАЉА, А
МЕНЕ ДА ПОСТА-
ВИТЕ НА ЊЕГО-
ВО МЕСТО!

ТО ЈЕ ЗА ДОБРО
ДРЖАВЕ... А НИ
ЗА ВАС НЕЋЕ БАШ
БИТИ ЛОШЕ!

ВАША СЛИЧНОСТ СА
КРАЉЕМ ТАКВА ЈЕ
ДА НИКО НИКАД
НЕЋЕ НИ ПОСУМЊАТИ
ДА ЈЕ ИЗВРШЕНА
ЗАМЕНА!

СВЕ ЈЕ ТО ЛЕПО
СМИШЉЕНО,
ИЗДАЈНИЧЕ!
АЛИ У ЈЕДНОЈ
СТВАРИ СИ СЕ
ПРЕВА-
РИО...

ЈЕР...
ЈА САМ
КРАЉ
МИХАЈЛО!

АЛИ...АЛИ...АКО СТЕ
ВИ КРАЉ МИХАЈЛО...
КО ЈЕ НА ВАШЕМ
МЕСТУ?

ТАМО
ЈЕ МОЈ
ДВОЈНИК...
ПО ИМЕНУ
МИКИ
МАУС!

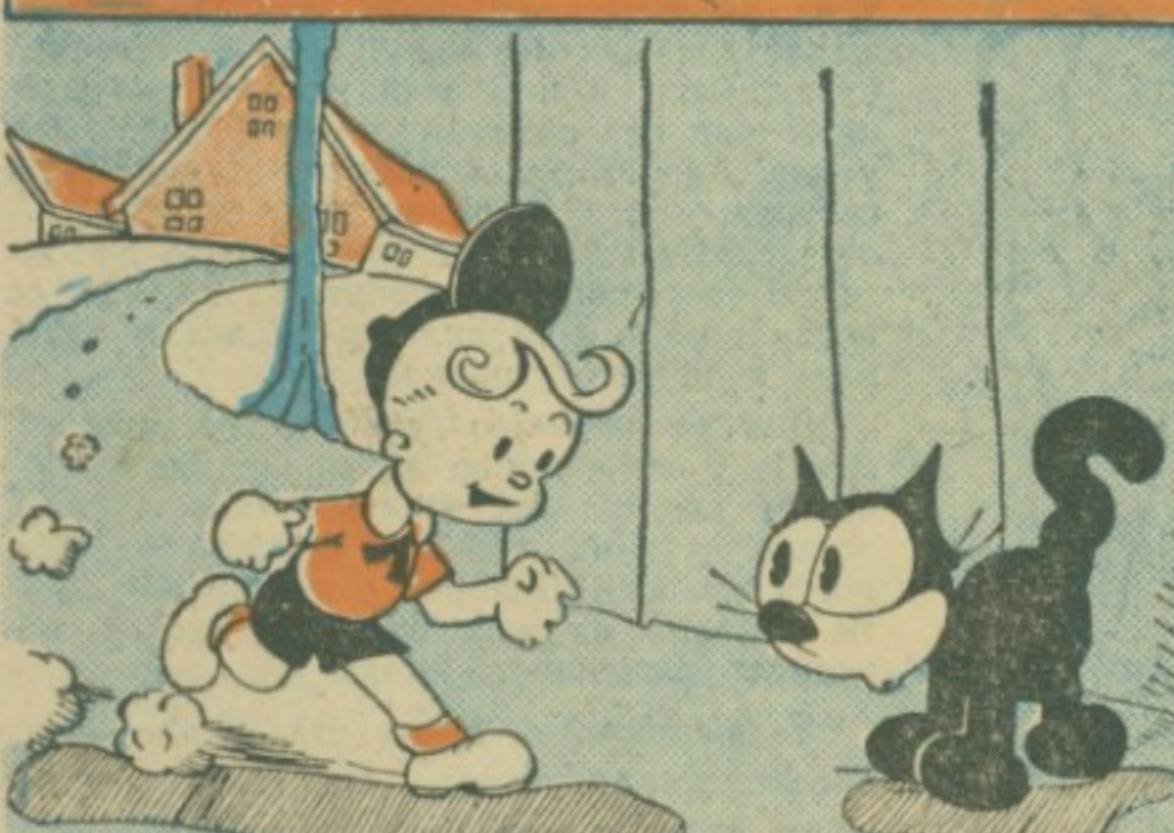
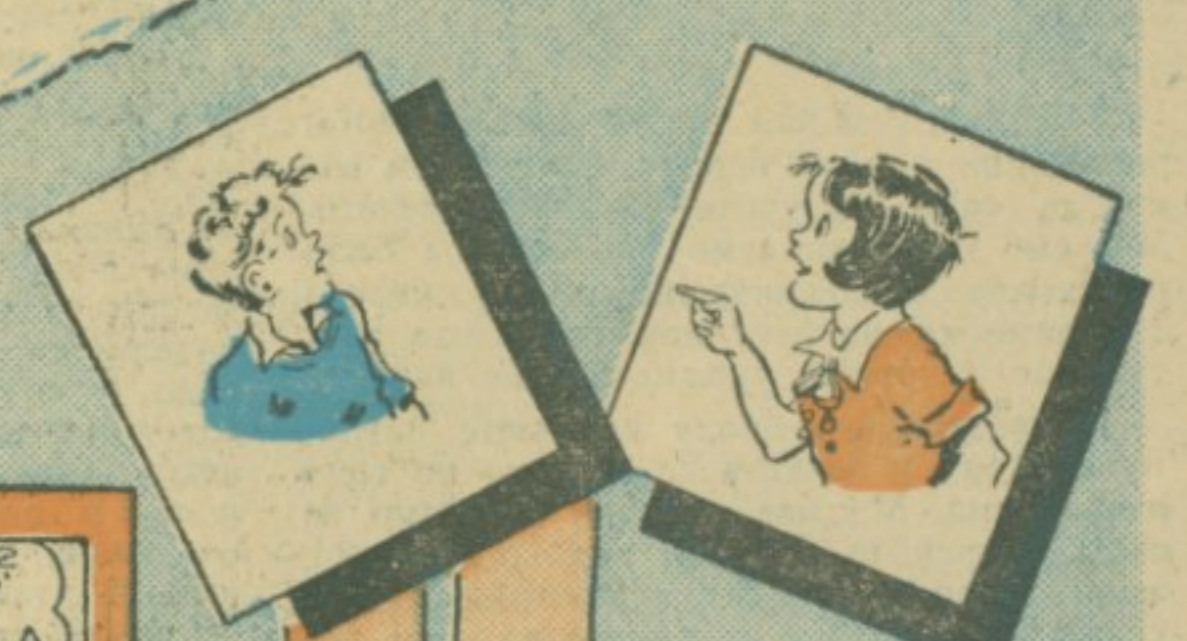
ВАШ ПЛАН ЈЕ ПРОПАО,
ВОЈВОДО! И ЗА ОВО
ИЗДАЈСТВО БИЋЕТЕ
КАЖЊЕНИ СМРКУ!
ВЕЋ ОДАВНО
СТЕ ЈЕ
ЗАСЛУЖИ-
ЛИ!

А САД НАРЕДИТЕ
ШОФЕРУ
ДА МЕ
ОДВЕ-
ЗЕ У
МОЈ
ДВОР!
ОУТРА
УВЕЧЕ!
ЧЕДИОКА!
ЧЕДИОКА!
ШЕДИОКА!

СПЕТАЈТЕ ОВОГА ОВДЕ И ЧУВАЈТЕ
ГА КАО ОЧИ
У ГЛАВИ!
ЈЕ Л'ЈАСНО?

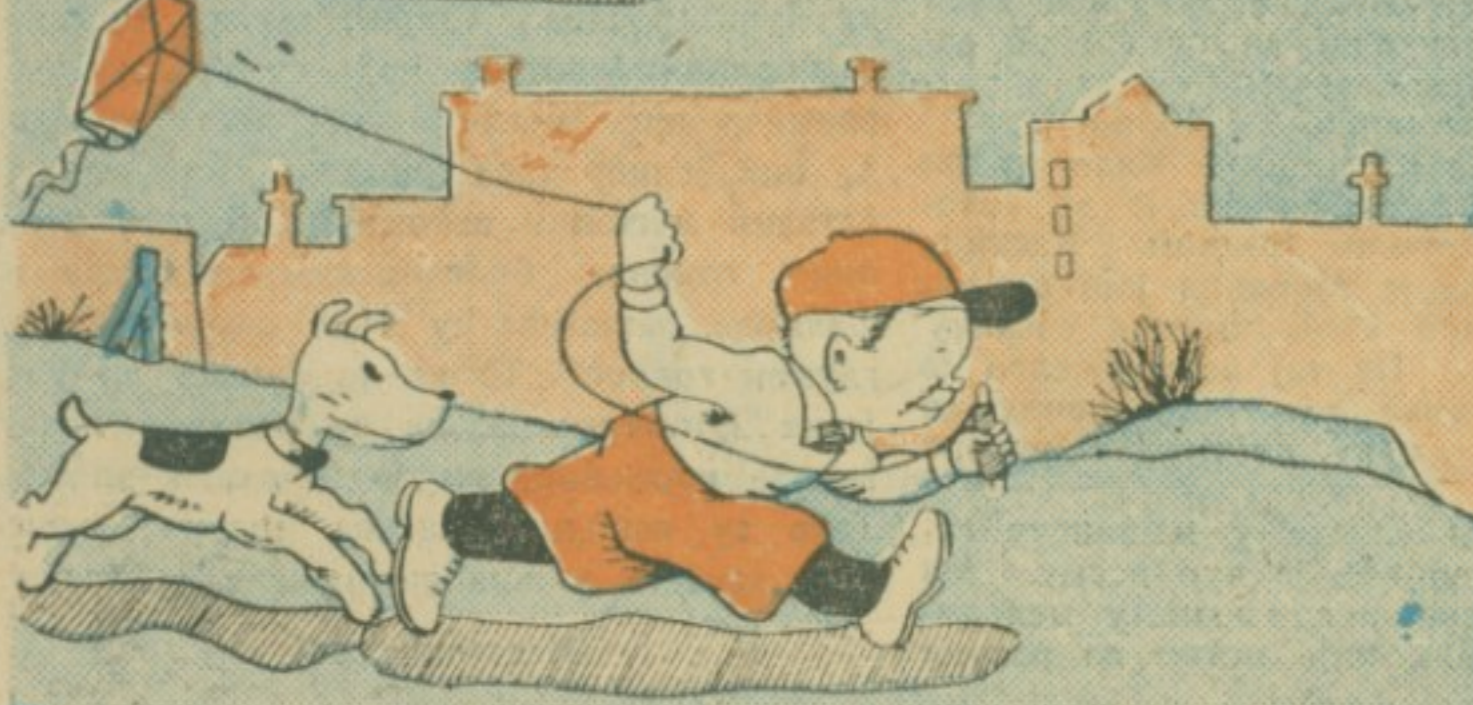
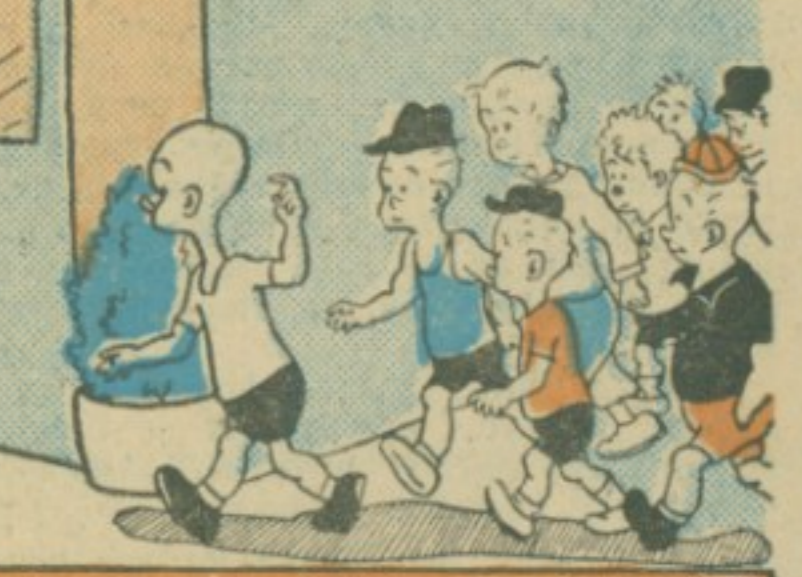
МИНИ ЈЕ
У
МЕЊУ-
ВРЕМЕНУ
САЗНАЛА
ДА СЕ
БЕЛИ-
ТАКО
ЗАУСТАВИО
ПРЕД
ЗАМКОМ
ВОЈВОДЕ
БЛЕДИОКЕ

ХОЋУ ДА
ГОВОРИМ СА
РАФАЈЛОМ
ОД ПРЕ-
ДИОКЕ!

ЖАЛИМ! ОН НИЈЕ
У МОГУЊНОСТИ ДА
ГОВОРИ С ВАМА!

ШТА ТО ЗНАЧИ?
ЗАШТО НИЈЕ У
МОГУЊНОСТИ ДА
ГОВОРИ
СА
МНОМ!
ЗАТО ШТО
МУ ЈЕ
ВОЈВОДА
УСКРА-
ТИО МО-
ГУЊНОСТ!

ТРАС!

ЗА ТО
ВРЕМЕ
ВОЈВОДА
БЛЕДИОКА
ИЗАШАО
ЈЕ НА
ДРУГУ
КАПИЈУ
ЗАМКА
И ПОШАО
У
ДВОР...

АЛА ЋЕ СЕ ОБРАДОВАТИ
„ВЕЛИЧАНСТВО“
КАД МУ БУДЕМ
РЕКАО ШТА
ЗНАМ!...

У
ИДУЋЕМ
БРОЈУ:

УЦЕ-
НА

МИКА АЛАС

Једна од најзначајнијих личности Београдског универзитета и релативно доста бројне плејаде српских научника свакако је др Михаило Петровић, звани Мика Алас. Он је, на пример, имао две професије: катедру теоретске математике на Београдском универзитету и стручно изучени аласки занат, којим се, упоредо с професуром, бавио. Он је чак имао обичај да каже како му је мајсторско писмо, добијено од еснафа, милије од докторске дипломе. Био је математичар-научник европског ранга и члан неколико академија наука, али је исто толико ценно и друштво једноставних и убогих аласа и Цигана-свирача. Два највећа његова задовољства била су решавање најтежих математичких проблема и готовљење најфинијих рибарских гурмандука. С припадношћу кеџелом после лова, он је рибу сам чисто, кувао и пекао. И икру је он лично вадио и припремао.

Целог свог живота овај велики научник био је тих, повучен и скроман. Желео је да се о њему што мање говори и пише, а нико није уживао толику популарност, нити се о коме толико говорило у старом Београду као о Мики Аласу.

Млади доктор математике

Пошто је у „Капетан-Мишином здању“, на данашњем Студентском тргу, завршио гимназију, а у 22 години и природно-математички одсек Велике школе, пошао је у Париз ради усавршавања. Како је био млад, а француски је само напустио, с њим је пошао — да му се уснут нађе — стари прота Новица Лазаревић, његов деда, који није знао ни речи француски. Но, младог Ми-

хаила помоћ није била потребна, јер се веома брзо снашао. По завршеним студијама на Париском универзитету, до био је лисанс математичких и лисанс физичких наука, а његова докторска теза не само да је била далеко боља од најбољих теза на Сорбони, већ је једну његову расправу одмах штампала и француска Академија наука, у којој су седели математичари светског гласа: Ермит, Пикар и Пенлеве. И још више! „Главни резултат његове тезе ушао је, под именом „Петровићева теорија“, у уџбенике више математике и постао полазном тачком истраживања и других научника.

Млади доктор математике Михаило Петровић имао је 26 година кад се вратио у Београд и добио место редовног професора универзитета. У току наредне три године француска Академија наука објавила је више његових научних поставки, а математички часописи многих земаља штампали су његове радове. Постао је научник високог ранга пре него што је навршио тридесету годину живота.

Како је постао алас

Још као гимназијалац, будући научник је многе часове проводио на Сави и Дунаву, пецајући или посматрајући рибаре како бацају и ваде мреже. Завидео је аласима на њиховом алату и чамцима. Често је с њима разговарао и, једном приликом, алас Гашпар „Чуљка“ предложио младићу: — Ако баш хоћеш да будеш алас, ајде да будеш мој шегрт, па ћу те свачему научити.

Одушељен предлогом, Мика одмах пристаде и „Чуљка“ га пријави у еснаф као свог шегрта. Временом је положио испит за рибарског калуђу, а кад је завршио Велику школу

пријавио се и положио мајсторски испит. Тако је добио и „мајсторско писмо рибарског еснафа“.

Радећи са аласима, он се није либио да живи њиховим животом: вукао је мреже као и они, спавао на земљи и по врбацама, састајао се и веселио с њима по кафаницама поред Саве и на Дорћолу. Обичаје које је у младости примио задржао је целог живота, без обзира на научни и друштвени углед који је временом стицао.

Допније, пошто је постао професор, наставио је да се бави рибарењем као својом другом професијом: закупљивао је ловишта, имао је чамце, мреже и други рибарски алат, па је чак имао своје кафе и шегрте, којима је он био мајстор.

„Музичко“ образовање

Залазећи у дунавске крчме, увек у друштву аласа, он је

често слушао чубурске Цигане-свираче, који су овамо долазили да штогод зараде. На цигански начин изокренуте народне песме и кола били су једини репертоар ових свирача. Предвече, кад се уволвљена риба распрода трговцима и зарада подели, Мика би одлазио с рибарима код „Борче“ „Златног шарана“ или „Јасенице“, да се почасте. За њима би убрзо стигао и понеки чубурски Циганин са ђеманецом под мпшком. Тако је и Михаило Петровић заволео циганску музику, па је и сам желео да научи да свира. Пошто га је нарочито одушевљавало свирање неког Арсе „Шкембоња“, он се с њим погодио да га овај, за 125 гроша месечно, половну обућу и покоје старо одело, научи да свира у виолину.

Микин оркестар, који је он деценијама водио, имао је на репертоару преко 700 народних игара и 240 песама, међу којима су неке биле врло старе и од других давно заборањене. Нажалост, оне су Микином смрћу потпуно ишчезле, јер их нико није забележио.

Путовања

Обично се каже да је Мика Алас имао три велике страсти: науку, рибарење и путовања. Заиста, он је један од наших највећих путника јер је обišао многа далека мора, али се на њих никад није отискивао искључиво ради уживања. Био је члан многих страних научних експедиција, с којима је више пута прешао полутар, путовао у области Северног и Јужног Пола, ишао у лов на китове. На Арктику је испитивао један свој изум, који је, као данас радар, требало да сигнализира наилазак ледених брегова, од којих су у оно време бродови често страдали.

Путујући по водама Антала, Бермудских Острва и Саргаског Мора, нашао се тако и на самом мрестини јегуља, чији је живот такође проучавао. Последње две године уочи Другог светског рата он је покушавао да одгонетне велику тајну науке: шта била са одраслим јегуљама које баце икру, јер нико још није сазнао где се оне, после мрештења, склањају и како утичу. Учествовао је и у конструкцији „савршене“ мреже за дубински лов на јегуље.

Плодан писац

Мика Алас био је необичан човек и по својој великој одличној способности. Кад је писао, имао је обичај да устаје у три часа изјутра. За пет деценија написао је око 250 научних радова, од којих 12 посебних дела. Његово највеће дело, „Математичка феноменологија“, има преко 700 страна. Он никад није понављао оно што су други рекли, него се увек надавао у претходници науке, освајајући нове терене стране математичке области.

Као путописац био је такође плодан. Остао је неколико књига: „Кроз поларну област“, „У царству гусара“, „Са океанским рибарима“, „По забаченим острвима“ и „Рођак Јегуље“.

Његову истрајност и скромност добро илуструју следећа два примера.

Бавећи се у Русији приликом неког конгреса, заинтересовао је га на који то начин тамошњи рибари суше рибу на диму, тако да она дуго остане сочна и укусна. Мислећи да је томе узрок врста дрвета којим ложе ватру, упрти: он две ципанице чак у Београд. При повратку, прелазећи границе више пута, имао је муке с ципаницама, који су сумњали да он у ципаницама нешто шверцује. Најзад је, ипак, стигао кући заједно са својим чудним товаром.

Између два светска рата, Општински одбор у Београду одлучи да једној престолничкој улици да његово име. То њему није било право, али пошто је морало бити онако како је у општини решено, на његову молбу изабрана је једна мања улица на Дорћолу. Она није названа његовим пуним именом, већ онако како су га рибари звали — названа је Улицом Мике Аласа.

Најзад, још један пример који показује великог научника као родољуба. Кад је 1941 године био заробљен, његови пријатељи саветовали су му да упути писмо немачкој Академији наука, да би га пустили из логора. Али, он за то није хтео ни да чује, иако је био тешко болестан и већ у седамдесет трећој години. Тек на интервенцију других, Немци су га вратили кући.

По повратку из заробљеништва, Мика Алас није дуго живео. Умро је 8 јуна 1943 године. Тада је био навршио 55 година научног рада и 59 година предање службе на Београдском универзитету.

Страни се ИНТЕРЕСИМА ТЕХНИЧАРА

ВЕРНЕР ВАН ЛОРН

(9)

— Ето, ја сам вам све испричао о мојој постојбини и моме народу. Препуштам вама да сами одлучите како ћете делати. Ми смо учинили само оно што је било неопходно за одржавање наших живота и надамо се да ћете нам опростити што смо вас, такорећи, украли с ваше планете.

На ваздушном броду ви имате потпуну слободу и можете се кретати по свим одељцима. Ми вас од сада сматрамо за своје суграђане, јер, у крајњој линији, наши интереси су сад заједнички. Надам се да ће то бити и на ваше и на наше добро.

Неколико тренутака Морквил је проучавао изразе лица окупљених путника, а затим је полако, без иједне речи, изишао из салона. Настала је мртва тишина, коју је реметило само покоји дубок удах. Протекао је читав час а нико се није ни померио. Сви су ћутали. Изгледало је да свако од њих чека да неко први проговори.

Најзад, Дик устаде. Његове речи текле су полако, као да их је брижљиво мерио пре него што их је изговорио. Остали су слушали пажљиво.

— Ја знам шта сваки од вас вероватно мисли о ономе што нам је Морквил рекао. И моје су мисли исте као и ваше. Али, то нас не води ничему. Морамо бити разумни. Ми се налазимо на броду који не можемо да напустимо. Правец је — Јупитер. Никад више нећемо видети свет у коме смо рођени. Пред нама су само два пута: да покушамо да се прилагодимо животу на новој планети, или да умремо негде у васнони, осуђујући истовремено на пропаст и Морквилов народ.

Они не могу опстати без наше помоћи, док наша земља ми нисмо били потребни. Ни ми, ни наш рад. Јер, да није тако било ми се данас не бисмо ни налазили на овом чудном ваздушном броду. Морквил је тражио само оне људе који су били вољни да напусте своје домове и своје пријатеље и — ми смо се јавили.

Уствари, ми и немамо на шта да се тузимо.

Што се мене тиче, ја намеравам да дам све од себе да од наше будуће постојбине начиним техничку напредну планету. А можда ћемо једном у будућности моћи да посетимо, или да се сасвим вратимо на нашу Земљу. Помислите само шта очекује нашу децу: почаст, угодан живот, једном речју све оно што на Земљи никад не би имала.

Кад је Дик заћутао и сео, зачуо се громки глас Цона Мк Картија.

— Ја идем за Диком. Он је вођа наше групе, па кад је он задовољан онда сам и ја. Децо! Безусловно треба да наставимо пут.

Живост која је настала међу путницима после његових речи равнана је до тадању неадекватност и сви су одједном почели да говоре. Мушкарци су постепено схватили какав их величанствен и одговоран задатак очекује на новој планети, где је техника била веома развијена, а ипак су становници те планете очекивали помоћ од њих. То је био тежак задатак, али они су били спремни да га се прихвате.

Сви су већ били отишли на спавање, само је Дик још дуго седео у салону. Мислио је на израз среће и задовољства који се разлико по Морквиловом лицу кад му је он испричао о донесеној одлуци. У том тренутку Морквил је осетио да је награђен за све оне мучне године проведене у туђем свету. Његов повратак на Јупитер биће прави триумф: људи са Земље долазе као пријатељи, долазе да спасу његову расу. Дик је размишљао и о свом будућем задатку. На њему ће бити највећа одговорност, јер он треба да се стара о читавој насеобини и да руководи радом осталих чланова групе. Тешка га је помисао да ће му Мк Карти бити први помоћник. Дик је знао да се на њега може ослонити. Становници Јупитера потпуно се поверавају умешности и знању људи са Земље... стављају се на милост и немилост седморици странаца и Дик је био сигуран да ће његови људи оправдати то поверење.

Сваки слободан тренутак Дик је проводио у соби у којој се налазила у минијатури израђена насеобина на Јупитеру. Модели су били необично прецизно рађени, а заштитне куполе могле су да се помичу и отварају помоћу једне мале полуге. Жиче танке као власи везивале су поједине инсталације, а металне нити претстављале су дебеле каблове. Дик је

постепено почињао да схвата чудне уређаје који су омогућавали живот на Јупитеру. Напртао је детаљне планове с распоредом појединих машина, као и план читавог насеља, са свим улицама и пролазима, како да би се одмах по доласку могао лако кретати по целој насеобини. Кад је с тим био готов, Морквил је наредио једном од чланова посаде да их прецрта и да за сваког од путника начини по једну копију.

Једног јутра, боље рећи кад је устао из кревета, јер се дан и ноћ више нису смењивали. Дик је ушао у контролну кабину и осмехом поздравио посаду. Био је изненађен кад му је један од њих ре-

као: „Чикибу!“ Схватио је да та реч сва како значи поздрав. Кад га је на исти начин поздравио и други, па затим и трећи члан посаде, Дик је покушао да и сам изговори ту реч. Људи с Јупитера били су толико одушевљени да су готово заиграли од радости, а један од њих насмешио се и изговорио: „Добро јутро!“ Диковом изненађењу није било краја: човек с Јупитера покушавао је да говори његовим матерњим језиком. Касније, Дик је сазнао да је Морквил још од дана полакао учио своју посаду језику људи са Земље. На тај начин желео је да приволи путнике да и они почну да уче језик оних међу којима ће ускоро живети.

Сутрадан, при уласку у машинску салу, Дик је застао кад је чуо песму. Мк Карти је певушио неку познату мелодију. У почетку Дик није могао да разуме

речи, а затим је схватио да Цон непрекидно понавља: „Чи-ки-бу, чи-ки-бу“. Дик се насмешио и пришао му, али Цон није ни приметно његов осмех.

— Успео сам. Диче! — узвикнуо је сав срећан. — Нашао сам решење. Немојте се смејати. Заиста сам открио принцип по коме ради ова мала машина, а то ће ми омогућити да откријем тајну свих осталих постројења на ваздушном броду. За месец дана упознаћу га до детаља, као да сам га сам правлио!

— Не брини, Цоне, не смејем вам се, — одговорно му је Дик. — Драго ми је што сте успели и честитам вам на томе. Волео бих да су и други показали толико интересовања за машине на броду. Али, ниједан од њих није се задржао у машинској сали дужи од неколико минута и мени се чини да они о овим машинама не знају ништа више него што су знали оног дана кад смо пошљи на пут.

— Не замерите им, Диче. То није њихова кривица. Зар нисте видели њихове жене? Оне их не напуштају ни за тре нутак. Ваша и моја жена сасвим су другачије: оне нас разумеју и имају поверења у нас. Ако им ми кажемо да је овај брод сигуран, онда је он за њих сигуран. А остале? Покушајте да их у нешто уверите. Поверовање за тренутак, али ће се после два минута вратити са истим питањем и истим сумњама.

Дик се насмејао на ово објашњење, али је у себи морао да призна да у Цоновим речима има много истине. Заиста, остали путници нису се објављали од својих жена. Сем Долорес и Ајлине Мк Карти, ниједна од њих није веровала у сигурност ваздушних брода.

У заједничком салону налазила се мала биоскопска апаратура. Филмови су били веома стари и, наравно, снимљени на језику Јупитероваца. Стари, давно изумрли становници Јупитера који су те филмове снимали нису могли ни да слуте колико ће они једног дана помоћи Морквилу и осталим њиховим потомцима. Кад су путнице откриле биоскопску апаратуру и филмове, зажелеле су и да разумеју шта глумци говоре. То их је навело да уче језик Јупитероваца, па су редовно посещивале курс који им је Морквил држао. Тако су неколико часова дневно жене биле заузете, а њихови мужевни слободни.

(Наставиће се)

ПРВИ МИНЕРИ

Огромна челична лопта лелујала се испод саме површине мора, које је треперило на врелом летњем сунцу. Ту и тамо налазиле су се и друге — читаво минско поље. Двадесети јун 1942 године освануо је ведар и сунчан. Четворица младих људи, припураста лица и смела погледа терали су чамац јаким, али лаким замасима весала. Још с пролећа те године, док су били у личким брдима, они су стално слушали о томе како нема експлозива, па су једног дана одлучили да га набаве. Дознали су да је непријатељ посејао море минама, а у минама има експлозива — само га треба извадити. Како се то ради, они нису знали. Отишли су код старих рибара који су давно служили војску и који су имали неко искуство у том послу. И тако су им рибари дали прва упутства.

Кренули су у подручје јужног дела Корнатских Острва, јер су им рибари рекли да се тамо налази минско поље. Чамац је клизно мирном површином мора. Наједном, угледали су мине. Требао је бити опрезан, па су застали и посаветовали се. Затим су приступили послу. После више узалудних покушаја, успели су најзад да отворе поклопац мине и изваде око сто килограма експлозива.

Тиме је „тајна“ била откривена; они су већ постали „мајстори“. Ишли су од мине до мине и једну за другом празнили. Следећег месеца „жетва“ је била још богатија. Са трепераве сиволаве површине мора ишчезавали су вршкови челичних лопти. Сада су лакше отварали поклопце, а експлозива се толико нагомилало да га је тешко било на време отпремити копненим снагама. Уловљене мине претварале су се у челична бртваца на малим острвима Корната. Чекале су на ред да буду отпремљене. Успех корнатских миноловаца био је велик: близу 200 челичних куглица пресијавало се на сунцу. А све је то постигнуто без икаквих модерних средстава.

Када је Италија капитулирала, новоформиран и одред минера добио је два дрвена моторна брода: „Корнат“ и „Јадран“. То су били први наши миноловци.

Чим је почела Шеста офанзива, решено је да се ови бродови оспособе за минополагање, са задатком да полажу мине на путевима којима плоче немачки бродови. Али, требало је и нове снаге — нови минери. У Ижу су монтиране трачнице за полагање мина, а у Молату је основана минерска база, минерски вод, механичка радионица, слагалиште мина и школа у којој је морао да проведе пет дана сваки морнар из минерског вода.

После Шесте офанзиве бродови „Корнат“ и „Јадран“ претворени су од минополагача у оружане бродове, јер је потреба за полагањем мина била знатно опала. Минска база у Молату више није постојала, а складишта су употребљена у друге сврхе. Али, минерски одреди и даље су постојали. Године 1944 минерске групе полагаале су мине у Пашманском Каналу и нанеле непријатељу много штете. Том приликом уништиле су му један транспортни брод и присиле га да плови Средњим Каналом уместо Пашманским.

Сем ових подвига, наши минери извршили су и низ других. Нарочито велике заслуге стекли су приликом десанта на Корчулу и при ослобођењу Кварнерских Острва, осигуравајући приступ нашим бродовима до места која су била најпогоднија за искрцавање.

ОБИЧАН УЗРОК ОЛУЈЕ

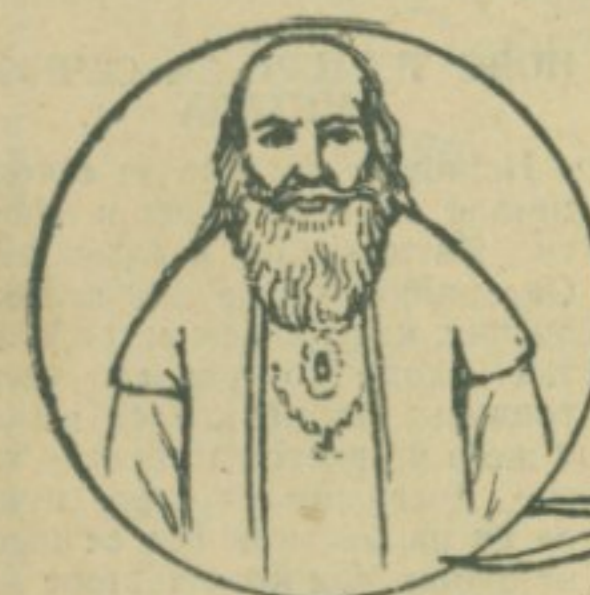
Обичан узрок олуја приликом којих се види муња и чује гром јесте сувишно загревање доњих слојева атмосфере. Ти слојеви, услед топлоте, постају лакши од горњих, па се дижу увис. Због тога олује највише владају по дану, кад је земљино тло најврхује: углавном одмах иза подне и лети.

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

Шта су мемоари?

Мемоари су, по теорији књижевности, једна врста књижевног облика. Они су по властитом памћењу написана казивања о догађајима које писац добро зна, јер је махом и сам у њима суделовао или им је био близак посматрач. Мемоари, који се често преливају у аутобиографију, пишу људи који су имали удела у крупним догађајима општег значаја. Мемоари још нису историја. Они имају интиман, личан карактер и приносе грађу коју ће тек историја објективно да оцени. Овде ћемо донети увод из „Мемоара“ проте Матије Ненадовића, који спадају у ремек-дела те врсте на нашем језику.

„Као што многогодишњи храст, кога нису громови ни ветрови срушили, почне сам од себе венути и грану по грану губити, и све ближе свом се крају клонити, тако, драга децо моја, и ја, ког су непријатељске пушке и сабље срећно промашиле, кога су смртне болести обилазиле — осећам сада да моје тело, по вечном закону природе, све већма сла-

бви и све се више гробу прикучује. Ја нерадо о смрти говорим, али без икаквог страха очекујем последње вече мог живота; моје мисли не лете више у оне године у којима имам јоште да живим, него у оне у којима сам живео. Цела моја прошлост била је бурна и вр-

квог страха осврћем се ја на њу, и са задовољством и унутрашњом наградом пролазим у мислима све прошле године мог живота, и радујем се да ни на једно дело не наилазим за које би ми совест штогод пребацити могла. Бурна времена новије српске прошлости била су тесно скопчана са мојим животом; и као што су она променљива била, тако је мој живот био променљив. Ја сам служио и господарно, поповао и војводао; путовао по народном послу далеке путове и код куће мирно седео и у мојој башти воће калемно; војевао сам опасне ратове и уживао благодет општег мира; с царевима говорио сам слободно, каткад збунио ме је говор про-

WALT DISNEY'S Петар Пан

ДОК СЕ БРОД ЈОШ ЛУЉАО ОД ЕКСПЛОЗИЈЕ У НЕДОЉИНИ, КАПЕТАН КУКА ПОСЛЕДЊИ ПУТ СТАВЉА СВОЈ ПРЕДЛОГ...

КАПЕТАНЕ КУКО ОДБИЈАМО ВАШ ПРЕДЛОГ!

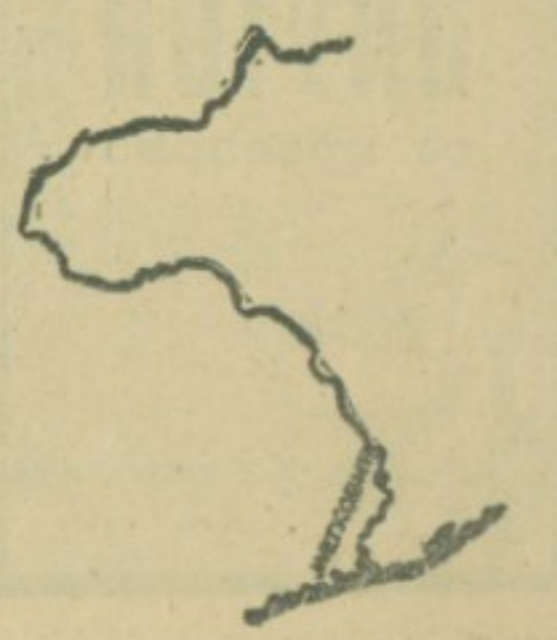
стог кмета; гонио сам непријатеље и бежао од њих, живео у сваком благу и изобиљу, и опет долазио до сиротиње; имао сам лепе куће и гледао их из шуме спаљене и срушене; пред мојим шатором вршталци су у сребро окичени арапски хатови, и возио сам се у својим неокованим тањигама; војводе ишчекивали су заповести из мојих уста, и опет судба ме доводила да пред онима што су били моји пандури на ноге устајем. — То је, децо, вечна променљивост судбине, коју сам рано познао и на коју се нигда туђио нисам; из те променљивости научите: да се не треба у срећи гордити ни у несрећи очајавати.

Болести које се преносе млеком

Болести које се најчешће шире млеком јесу: трбушни тифус, говеђа туберкулоза, шарлах, септична ангина, дифтерија и таласаста грозница. Бактерије које изазивају говеђу туберкулозу доспевају у млеко са инфицираним травама. Исти је случај са таласастом грозницом. Бактерије које изазивају септичну ангину и шарлах могу да доспеју у млеко на два начина: непосредно, са неке инфициране особе која рукује млеком или посредно, преко инфицираног вимена краве која се заразила од болесног млекара. Бацили трбушног тифуса и дифтерије доспевају у млеко само од инфицираних људи.

КОЈА ЈЕ ОВО РЕКА?

Дајемо вам цртеж који представља ток једне наше познате реке. Можете ли се сетити, према овом цртежу, која је то река?

Нешто мало о шећеру

Шећер који свакодневно једемо тврђ је као и многи други предмети који нас окружују. Уствари, молекул шећера је састављен из три гасовита елемента: угљеника (6 атома) водоника (12 атома) и кисеоника (6 атома). Шећер добијамо из сока репе, који је у почетку измешан са другим спојевима и нечист је. Та нечистоћа отстрањује се ако се дода креча и угљениоксида. Тада нечистоћа падне на дно, а у очишћеном соку има тек десети део чистог шећера. Чишћење се даље врши испаравањем, услед чега изиђе из сока вода, а у густом соку о-

стане преко пола шећера. Тај згуснути сок кува се у безваздушном простору, док се сасвим не стврдне. Ту сада има 97% чистог шећера, а остаје сируп. Кувањем сирупа добије се још нешто шећера, а преостаје тамна маса непријатна мириса која се зове меласа. Пошто се отстрани меласа, остаје чист шећер који може да се троши. Али, у меласи заостаје још добар део шећера, готово преко половине. Тај не може потпуно да се очисти, па се меласа употребљава као крмна храна или за прављење алкохола.

(Цртеж представља ток реке Непетве.)

Извршавајући војни задаток у току француско-пруског рата, у зиму 1870 године, један пилот и курир прелетели су балоном 1500 км за 15 часова.

РЕКОРДЕРИ ПРОТИВ СВОЈЕ ВАВЕ

Једне магловите зимске ноћи у опкољеном Паризу неколико људи узбуђено се вртало око једног балона. Он је био спреман за узлетање. Пилот Ролије већ је седео у корпи, а војни курир Дешан примао је последњу пошту. Кад су све припреме биле завршене, одрешена су ужад и балон се винуо у висину. У том тренутку два млада човека у његовој корпи нису ни сагледали каква их забуда чекају. Још мање су се надали да ће поставити рекорд који ће и њихове унуке надживети.

У то време, 1870 године, беснео је француско-пруски рат. Немачке трупе већ су биле потпуно опколиле Париз тако да је веза између слободне територије и главног града била могућа једино балонима. Французи су то обимно користили. У Паризу су журно грађени балони и одмах одашљивани. Тако је за

свага четири месеца из опседнутог града полетело преко 70 балона. Два су нестала без трага, шест је пало Немцима у руке, а остали су, након неког времена дугог лутања, извршили задатак.

Ролије и Дешан носили су важне и хитне извештаје. Густа магла, која се била спустила сасвим ниско, скривала их је од Немаца. Иако је била ноћ магла им је још више улаивала осећања сигурности: немачке линије моћи ће бити страха да прелете. Но, у исто време, свака оријентација била им је онемогућена. Летели су већ неколико часова а под собом су још чули хуку возова који су пред Париз долазили нове непријатељске трупе. То је било једино што су њихова чула разабирала са земље. На спуштање, дакле

нису могли ни мислити. А ветар је бивао све јачи... Ноћ се лагано ближила крају, а до Ролијеа и Дешана још је допирала хука возова. Баласт се постепено трошио — бацали су га да би одржали балон на висини — и време спуштања неумитно се приближавало. За све то време, стално и упорно, борили су се с ветром. Он их је брзо ношио у непознатом правцу али опасности од несреће још није било.

Кад се засвиело јутро, пустили су сидро и ужад из корпе и посматрали како балон равномерно, брзином од три метра у секунду, пада према земљи. Пилот је у руци држао узицу вентила, да би на време испустио гас и спречио да се балон под ударом ветра изненадно дигне. Магла је постепено почела

Неостварених нада које су за тренутак биле заблистале, још суморније расположења они су били препуштени стихији.

Из часа у час њихов положај био је све тежи. Бацали су и последњу врећу с поштом, као и све непотребне предмете, али се омот балона био знатно смежурао.

После још шест часова лета, изнурени и помирени са судбином, Ролије и Дешан стегли су један другом руку и разумели се без речи. Курир је затим лагано и пажљиво почео да се пење уз ужад и задржао се код вентила. Тада је извадио упљач и почео да крешће, да би упално гас водоник, разнео балон и тако прекинуо мучке и себи и свом другу. Али од силне влаге, из упљача ниједна варница није синнула...

Балон је лагано, сасвим лагано, губио висину. У један мах, кроз проређену маглу, указа се једна линија на влиску. Обриси обале... — Земља! Земља! Је ли могућно? Обала...

Као раширене руке дочекале су их гране једне јеле. Мали потрес... и корпа балона зауставила се под врхом дрвета. Ролије и Дешан били су спасени.

Слетели су негде око 62 степена северне ширине, код места Лифједа, на норвешкој обали. У току лета, због невремена, уопште није могли да одреде брзину кретања балона, тако да нису знали колики су пут превалили.

Под немилним околностима против своје воље, Ролије и Дешан поставили су том приликом рекорд који никад није достигнут: после петнаест часова лета преко копна и мора, они су превалили више од 1.500 километара! Више никад није постигнута ни тако велика просечна брзина — од преко 100 километара на час — у лету балоном на дугој стази.

Занимљивости

„ЗЛАТНЕ ЛИВАДЕ“

„Златне ливаде“ су дело арапског путника и историчара Абдул-Ханас-Алија, кога обично називају Масуда. Масуда је пропутовао Персију, Индију, Цејлон, Кину, обале Каспског Језера, Јерменију, Северну Африку, Египат и Грчку. Због тих далеких путовања савременици су га упоређивали са Сунцем које пролази сав земље света од истока до запада. „Златне ливаде“ изишле су око 947 године. У том делу Масуда је изложио географске прилике земаља кроз које је пропутовао и историје народа који у њима живе. Дуго времена оно је било једна од најпопуларнијих књига међу муслиманима целог света. Описујући Тибет, Масуда га назива благословеном земљом и каже: „У њој становници не престају да се смеју од среће“. Књига је пуна уобичајене фантазије онога времена, али је у исто време и доказ да су Арабљани већ у то доба много путовали и, поред осталог, добро познавали и области Централне Азије.

СЛОНОВСКА БОЛЕСТ

Слоновска болест (елефантијаза) појављује се у степским пределима тропске Африке. Њу проузрокују необично танки црви, које преносе комарци. Оболели има јако развијене мишиће руку, ногу или неких других делова тела. Ноге му личе на слоновске, па отуда и назив болести. Међутим, урођеници ову болест доводе у везу с кигелија-дрветом, које расте поред река. Његови плодови веома су дебели, дуги 20 до 30 сантиметара, смеђе боје и личе на кобасице, а висе на дршкама које су два до три пута дуже од самих плодова. Плодови се не једу, али се семке прже и једу. Осушени плодови употребљавају се за штаљење кожа.

Урођеници верују да се рашљење плода кигелија-дрвета може довести у везу с развитком неког дела људског тела који је закржљао. Наиме, део тела који је закржљао зареже се мало ножем, а такође и млади плод кигелије. Тада се у плод пренесе неколико капи крви, а из плода неколико капи сока у рану. По веровању урођеника, закржљали део тела отаџ ће се развијати упоредо с плодом. Кад, на пример, кратка нога израсте до жељене дужине, онда болесник треба да одреже плод и тако ће зауставити даље рашљење ноге. Ако онај који се „побратимио“ са плодом кигелија-дрвета не може после да пронађе у тропској шуми плод који је сок убризгао у тело, онда ће му нога расти све дотле док зрели плод сам не отпадне с дрвета. Ово је, наравно, само легенда, али у њој ипак има део истине. Стручњаци су утврдили да је у рану убризгани сок из плода кигелије често привукао комарца, који је пренео узрочника слоновске болести

Кокешкама

За стоку и живину намењене тову наука одавно покушава да пронађе најделисходнији начин исхране. Тражи се таква храна која убрзава рашљење и повећава отпорност према болестима, а да није ни много скупа. Већ досад постигнути су на овом пољу значајни резултати.

Приликом првих експеримената употребљен је само витамин Б₁₂, па се показало да он изазива брже рашљење животиња. Но, кад су учинили покушаји и с малим количинама антибиотика, животиње су још боље напредовале. Тако се од искључиво витаминске прешло и на „антибиотичку исхрану“.

Разни антибиотици имају различито дејство у погледу гоњења појединих животиња. До сад се могло закључити да пеницилин и ауреомисин јаче утичу на живину, да терамин са ауреомисином даје добре резултате код свиња, док је за рогату марву најбољи ауреомисин. Количина антибиотика зависи од саме животиње, али се углавном креће између два и двадесет грама по тони хране. Примећено је и то да антибиотичка исхрана нарочито повољно делује на животиње које живе под лошијим хигијенским условима. Тек после анализе добијених резултата могло се установити у чему је суштина дејства антибиотика. Ради се, наиме, о томе да у органима за варење постоје извесне штетне бактерије. Узимањем антибиотика њихов се број смањује, па према томе и њихово штетно

дејство, тако да се животиња успешније развија јер њен организам не мора више да се бори с паразитима.

Посматрајући дејство овакве исхране, француски научници дошли су до закључка да антибиотички, заједно с витаминима Б₁₂, убрзавају гоњење за 10 до 15 одсто, а некипут и више — нарочито ако су у питању кокошке, ћурке, свиње и телад.

Но, справљање хране са антибиотичима није нимало једноставно. Мора се водити рачуна о томе да се са употребом антибиотика не претера, што би могло штетно деловати на организам како животиња, тако и људи који се хране њиховим месом. Антибиотици, као и витамини и хормони, у стању су да учине велике услуге само ако се разумно користе. Међутим, и најмања неопрезност може да поремети равнотежу организма.

Механички часовник

Откуд то да нам време пролази некад тако лагано, а други пут тако брзо?

Наш унутрашњи часовник — осећај за време — није никакав механички, већ прави правци физиолошки часовник, врло осетљив, који се налази у делу мозга где се мери време. Тај „часовник“ покреће се променом молекуларног стања нашег тела, а регулише биохемским реакцијама. Када се његове казале брже окрећу, минути нам изгледају као сати; кад се, пак, окрећу лагано, минути нам просто лете.

Код неких људи тај „моздани часовник“ ради полако, па су они зато увек изненађени што виде да је много доцније но што су мислили. Ти људи обично су увек у задолжњу, јер за њих механичко време иде тако брзо да нису у стању да га стигну. Код других, међутим, унутрашњи сат увек иде напред. За њих време споро пролази и од четврт часа њима изгледа да је цео час прошао. Ако с неким од њих имате састанак, будите сигурни да ће увек стигли пре одређеног времена.

Код неких људи моздани сат иде упоредо са зидним. Они су у стању да с највише десет минута разлике погоде колико је сати. Општина који су вршени на једном универзитету установљено је да око 50 одсто студената има тачан смисао за време и да они могу да се пробуде баш онда кад желе.

Али, може се догодити да и наш моздани часовник некад иде напред а некад задолжњава.

То, пре свега, зависи од температуре тела. Др Халдон Хогланд, чувени биолог, открио је да код људи који имају повишену температуру време споро пролази. Обрнуто, кад је температура тела испод нормале, време иде веома брзо. Кад радимо неки посао који се заврши са успехом, чини нам се да је време просто протекло. Према неким општина, код рачунских чиновника и стенографа време пролази трипут брже кад ради него кад седе беспослени.

И расположење човека има утицаја на дужину времена. Утврђено је да оптимизам и самоувереност убрзавају ход времена, док га нерасположење и утученост знатно успоравају.

Ако хоћете да вам време брже прође, полијте шољу чаја или кафе и успеди сте. Алкохол има двоструко дејство на наш унутрашњи часовник. Под дејством алкохола кратки размици времена лете као муња; четрдесет и пет минута изгледају вам као четврт часа. Али, за дужи временски размак алкохол успорава ход времена. Општина је доказано да код већине људи тај нагли преокрет долази после двадесет минута. Није, дакле, препоручљиво да алкохом убрзавамо време.

Брзина којом пролази време у великој мери зависи и од старости. Деци и децанима време изгледа бескрајно. За њих оно сунвише споро тече. Затим иде све брже и брже уколико постају старија, а кад се приближили старости време жури људачком брзином. Де-

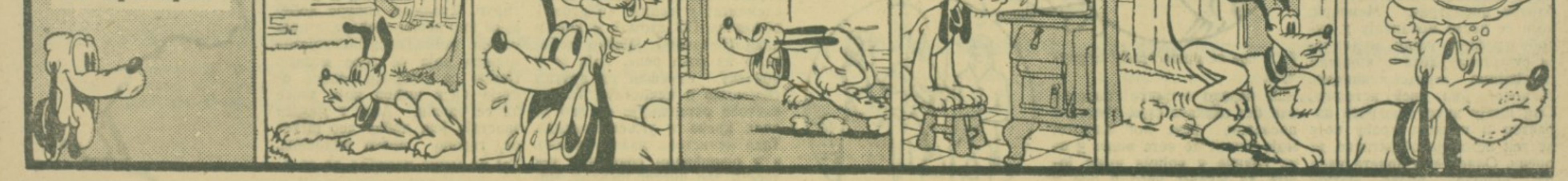
тајне студије једног француског научника показале су да дете, физички и физиолошки, проживи за један час колико човек од 60 година за пет часова. Зато није нимало чудно што децу пажњу не можемо да привучемо дуже од пет минута; детету десет минута изгледају као старијем човеку десетет.

Из овога излази да оно време које ми проживимо није оно које бележи ручни, цешни или зидни часовник, већ време које бележи наш унутрашњи часовник, који нам се налази у мозгу.

НОВЕ ТЕСТЕРЕ ЗА СЕЧЕЊЕ МЕТАЛА

Најновије тестере за сечење метала немају зубаца и много су јевтиније од досадашњих. Оне најбоље раде при великој брзини, кад трењем загреју метал скоро до његове тачке топљења, муњевито се зарину у њега и просто га пресеку као сир. Досадашње тестере пуцале су на местима где се изломе зупци, док нове тестере немају тај недостатак.

ПЛУТОН се преварио

ИСТОРИЈЕ УЗОРУ II

КАКО ЈЕ СИМА МИЛУТИНОВИЋ ПРОГЛАШЕН ЗА НАЈВЕЋЕГ СРПСКОГ ПЕСНИКА

ним, ситним корацима одмичао је узаним и прашњавим будимским улицама, да су га остали једва стизали Видаковић, са својих 58 година, нажуљивши ногу, храмао је за њима. Већ су оставили за собом и последње будимске куће и винограде, у којима се са зелених чокота цедила магла. Пењали су се преко брежуљка, силазили од росе овлаженим и клизавим путелима у јаруге и олет се успињали на пропланке, обилазећи у луку стари Фрањевачки манастир. Иако је било свеже, зној је цурио низ лица, образи су били зајугурени, очи влажне. Мали Јаша трчао је за групом. Суботић је и даље нешто подозревао и ђутећи ишао за осталима, јер није знао шта то треба да се обави на Орловом Брегу, коме су се упутили уском стазом кроз јасенову шумицу.

стриц, који му је био и тутор. Усплахилено је купно разбацио одећу и наопачке је облачио, тако да је Сима, иако нервозан, морао да се насмеје и да га разнежено привуче на прси, трљајући му теме својом брадом, што је чинио само кад је био изузетно расположен.

— Их, сметељаче мој!

Кад су најзад били готови, Сима стави на главу капу кавку су у то време носили чиновници у Србији, шчепа Јашу за руку и ступи се с њим дрвеним степенницама, које затуњаше под њима. Кад откључаше капију, Сима приђе Сергеју Николићу и Видаковићу и пољуби се с њима.

— Охемо ли браћо? — упита Сима.

— Да кренемо! — радосно прихвати Сергеј и намениу Суботићу, коме на мршавом лицу затрпа осмех. Пошоше изван Будима. Ишли су брзо. Пред свима је био Сима; висок, сувољав и кошчат, бр-

стаје тајак, који одједном прекида крикање гранича и топот брзих корака. Из две горске распуклине кулају групе српских гимназиста и студената. Прилазе и окружују Симу; залазе му за леђа, лагано, узбуђени и неми. Сима, повисок, стоји међу њима, румене му се јагодице, мала уста му подрхтавају, а дуге руке немоћно опустило низ слабине. Одједном, из шумарка излазе четири младића; напред један, који носи, високо уздигнут, јелов венац, преплетен пшеничним класем. За њим оста-ла тројица носе српску тробојницу преко руку.

Већ је зарудело небо. И тамај да сунце изрони из модрикасте даљине. Сима клекне. Она четворица му прилазе и, као симбол четири факултета, уздигну венац над Симином главом. То су сада одређивали заменика творцу ове апотеозе, тек преминулом песнику Лукијану Мушицком.

И у тренутку кад је пламен рајајућег сунца заплуснуо Симице очи, разливајући се млазевима по њему, пејзионисани капетан-„ритмајстор“ Јован Пачић, српски песник, опали из пушке. Она четворица спустише венац Сими на главу, а Сергеј гурну напред неприпремљеног Суботића, који се ипак енађе и свечаним гласом изговори поздрав у част устолочења Симиног за највећег живог српског песника.

„Као што оно сјајно лице Сунца сада свету просијава, тако се сјај славно Твоје име народу српском...“

И сви у хору запеваше. Сима се усправи. Очи су му биле влажне од суза. Рашири руке, широке космате шакве обвие око Суботићевих плећа и приви га на прси. Онда се редом изљуби са старим Пачићем, Сергејем, Павловићем, Видаковићем и другима, а Јашу, који је радознало и са чудењем посматрао овај приказ, подиже у наручје и пољуби у чело. Онда почну силанити; напред Сима, с венцем око главе, а остали за њим, певајући родољубиве песме. Било је девет часова кад су стигли у Будим. Срби су их клицањем поздрављали, а Мађари зачуђено посматрали. Сима се одвоји, оде да се пресвуче, а потом се с деверима упути кући Марије Поповић, коју је из милонте знао Пунктарком, јер је сва места у његовој „Србијанки“ „пунктирала“. С њом се истога дана и венча. Убрзо после тога отишао је за Београд.

КРОЗ СТЕНОВИТЕ ПЛАНИНЕ

Кад се са истока, преко прерија које су некад биле пуце бизона, улази у државу Колорадо, на хоризонту се појави нешто што највише личи на ниске блештеће облаке. Такве су Стеновите Планине изгледале поручнику Пајку, првом Американцу који их је видео. То је било 1806 године. Планински врх који је Пајку изгледао као облак носи данас његово име: Пајков Врх.

У Колораду има више планинских врхова него у ма којој другој држави Америке. Ваздух је тако сув и чист, а природа тако лепа да привлачи хиљаде излетника. Ту се налази Национални парк Стеновитих Планина са 47 врхова, од којих је сваки висок преко 3.600 метара. Највиши је Лонгспик — 4.265 метара.

година трајала је „златна грозница“. Хиљаде и хиљаде људи претраживале су планинске падине и кланце, у нади да ће наићи на злато. Ни снежне лавине, ни глад, ни Индијанци нису могли да заплаше те људе. Али, злато се налазило све ређе. Изгледало је да ће Стеновите Планине да опусте. То би се и догодило да нису откривена налазишта сребра, па се „златна грозница“ претворила у „сребрну грозницу“.

У близини налазишта сребра настајала су нова насеља. Градови су ницали као печурке, израђивали се и улепшавали дивним зградама и уметничким творевинама. Али, кад би налазишта у околини била исцрпена, свега је нестало исто тако брзо као што је и дошло. Становници би кренули даље у потрази за златом и сребром,

Врхови ових планина вечито су покривени снегом, а подножја су им обраста четинарима, најчешће једном врстом плаве јеле. Ту има много језера и потока који настају од глечера. Некад се веровало да људска нога неће ступити у ове пределе, а данас се са одличних друмова, који се пружају преко планинских врхова, могу посматрати, па и фотографисати, јелени и прериски вукови.

Денвер је главни град Колорада. Он лежи на висини од 1.630 метара. Некад је то био град на Дивљем Западу, у коме је оружје било једини закон. Данас је он, између осталог, познат по симфониским концертима и дечјим позоришним фестивалима који се у њему одржавају.

У околини Денвера нађено је злато први пут 1858. Идуће године прерија је била пуна кола која су се кретала у правцу Колорада. Пуних шеснаест

а градови би опустели. Такву судбину доживео је и Сентрал Сити, удаљен 56 километара од Денвера. Некад се говорило да је то најбогатија квадратна миља на земљи, а 1929 године Сентрал Сити био је мртав град. Тада су људи одлучили да обнове оперу у њему. Сад се сваког лета у Сентрал Ситију прикажују класичне опере, које привлачи многобројне посетиоце. За време тих приредби град оживи, да после тога поново опусте.

У Стеновитим Планинама лежи и градић Аспен. Док је у његовој околини било сребра, он је био напредан град у коме је живело 15.000 људи. Крајем прошлог века нестало је сребра и град је почео да изумире. Око 1930 године у њему је било једва хиљаду становника. Тада су смучарски терени у околини града почели да привлаче људе. Израђена је велика успињача и Аспен је данас познат као центар за зимске спортове.

Рукавице и Марамнице

... данас су потребне готово сваком човеку, али ретко је коме пало на ум да се упита отакуда оне постоје и да ли су их људи увек у исту сврху употребљавали.

Зна се да су рукавице носили још стари Персијанци, давно пре наше ере, да би заштитили руке од хладноће. Међутим, Грци су их у античко доба употребљавали у друге сврхе, а пре свега да им руке не би огрубеле од тежких послова. При једу они су такође облачили неку врсту танких рукавица да не би опекли прсте топлим храном, јер се у то доба јело прстима. У другим приликама ношње рукавица није било уобичајено. Ако би се неко на улици појавио у рукавицама, сви су га исмењивали као мекушца.

У земљама северне Европе рукавице су познате већ много векова и увек су, као и да-

мо жене и све до XVI века оне су важиле за „лукузу“. Из Италије и Француске оне су пренесене у то време и у друге европске земље. Марамнице тада нису биле потребне као да нас, већ занста само украс. Биле су везене и опшивене чипком, а често су натапане у разне течности од чијеј би се мириса жене заруменеле. На Истоку су марамнице дуго биле привилегија племића и богаташа. Носили су их залезу те за појасе и кад би их коме добили то би се сматрало нарочитом чашћу.

Смучање помоћу коња

У пределима где нема довољно терена за смучање омиљено је смучање помоћу коња — ски јеринг. Овај спорт претставља изванредну забаву за научене смучаре, јер се на смучању помоћу коња постиже прилично брзина. За то је потребно добро дресирати коња и привићи га на то да вуче смучара у одређеном правцу.

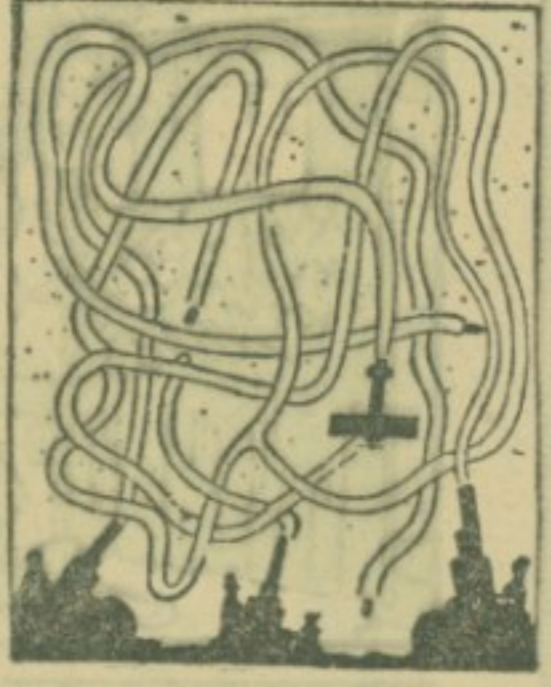
Такмичења у скијерингу обављају се обично на тркалишту за сулка-саонице.

Смучање је ипаче стар спорт. Римски историчари помињу да је смучање извођено још у четвртој веку пре наше ере у Јерменији. Дошнице је смучање почело да се упражњава у северним европским земљама, затим у Северној Америци и Јапану. Око 1880 године почиње да се изводи као спорт. Међутим, још раније су у Норвешкој биле познате смучарске утакмице. Код нас је смучање познато још од пре 700 година. Словеначки историчар Иван Вајкхард Валва-

ШТА ЈЕ ТО ЧАРТИЗАМ?

Чартистички покрет обухватио је велик део радничке класе у Енглеској у времену од 1830 до 1840 године. Он је био први самостални политички покрет пролетаријата. Назив чартизам добио је по претставци (карти-чартер) коју су 1839 године радници поднели парламенту и у којој су изложени следећи њихови захтеви: опште право гласа, једнака подела изборних срезова, укидање имовинског цензуса за кандидате за парламент; радници су затим тражили да се парламент бира сваке године, захтевали су тајно гласање, дневнице за чланове парламента итд. Борба за ове захтеве изнела у претстави водела се дуго времена помоћу штрајкова, демонстрација и оружаног сукоба с полицијом. Радничка класа Енглеске присиљила је владајућу класу да пристане на низ уступака у погледу изборног система итд.

ИЗ КОЛЕГ ЈЕ ТОПА ПОГОЂЕН ОВАЈ АВИОН?

ЧЕТИРИ ПИТАЊА У ВЕЗИ С ЛЕДОМ

Одговорите одмах, без много размишљања, на ова питања:

- 1) Шта је то што је, уствари, вода, али је лакше од воде?!
- 2) Да ли сте у стању да поменете три истраживача Северног Пола?
- 3) Да ли знате бар два испитивача Јужног Пола?
- 4) Која се земља зове по леду?

Одговори: 1) Лед и водена пара. 2) Нансен, Амундсен, Шарко. 3) Скот, Берд. 4) Исланд (на норвешком значи Ледена земља).

МОРСКА КРАВА

Прича о великој северној морској крави тесно је везана са открићем Беринговог Острва. То је прича о необичној животињи која је живела у водама овог острва, животиња тако чудно да је изгледала као остатак из преисториских времена, неспособној да опстане у новим условима живота.

Откриће Беринговог Острва и чудних становника његових вода догодило се пре више од 200 година, и то случајно. Буром оштећени брод борно се с таласима северног Пацифика близу 55 упоредника. Истурпена и болесна посада није била у стању да њиме управља. Судбина овог брода, који је у мају 1741 године напустио Камчатку с циљем да открије пут кроз северни Пацифик до Америке, изгледала је застрашена. И баш кад је свака нада на спасење била изгубљена, чуо се с катарке узвик „земља“, који је дао нову снагу изнемоглим људима. Чак и капетан Витус Беринг, Данац, иако га је тресла грозница, изишао је на палубу.

Али, кад је брод пришао ближе острву нада се наједном угасила. Између брода и мирног залива налазило се низ подводних стена који је спречавао приступ обали. Бачена су два сидра али узалуд. Она нису могла да одрже брод на узбурканом мору.

Људи су ипак имали среће. Чудним случајем таласи су пребацили брод преко стена у тихе воде залива. Непосредна опасност била је отклонена и оно неколико здравих морнара дало се на пребацивање болесника на обалу. Капетану то није много помогло; умро је убрзо после пребацивања. По њему острво је добило своје данашње име.

На острву није било људи. Животиње које су живеле на његовим обалама нису знале за страх и мирно су гледале посетиоце. Нису морале дуго да чекају да би упознале човека и опасност коју он за њих претставља.

Прве животиње с којима је посада дошла у додир биле су плаве лисице. Оне су на острво стигле вероватно на некој леденој санти. Других сувоzemних животиња није било. Како лисице нису имале непријатеља на острву, намножиле су се толико да су једва налазиле храну. Зато су стално обилазиле око дошљака и њихових шатора не би ли добиле нешто за јело.

Од лисица људи нису имали никакве користи, јер им је месо било неукусно, па су зато морали да пронађу неки други извор хране. Убрзо су га нашли. Биле су то морске видре, чије је месо било одлично. Њих је било доста на острву. Како оне до тог времена нису виделе човека, безбрижно су спавале и одмарале се на обали, па их није било тешко убити. Међутим, оне су почеле боље да се чувају. Чак су и спавале на води, лежећи на леђима. То исто радиле су и фоке и морски лавови, држећи се далеко од људи. Тако се поново, свој својој оштрини, поставио проблем исхране бродоломника. И тада су, ето, они наишли на чудну животињу која је пасла морску траву уз обале острва, нарочито на местима где су се речиче уливале у море.

Мора да је изненађење људи било велико кад су уловили ту докле невиђену животињу. На броду се налазило немачки научник Вилхелм Штелер, једини природњак коме се пружила прилика да проучава ову животињу живу и у природи. Штелер је пажљиво бележио своја сачањања и дао је детаљан опис њеног спољног изгледа и унутрашње грађе. Други научници морали су

води док је пасла, као и за скидање морске траве са стена. Кожа морске краве била је црно-мрке боје. Њен горњи слој, дебео два и по сантиметра, био је пун бразда и бора и налику на кору дрвета.

Морске краве живе су у чопорима, мужјаци и женке заједно. При кретању пуштале су младунце испред себе. Једино о чему су се бринуле била је храна. После су слично сувоzemним животињама, крећући се полагају напред. Горња половина тела обично им је вирила из воде. Стално су жвакале, али нису биле преживари. Обалу су напуштале при наступању осеке, а с плимом су се опет враћале.

ЧОВЕК ОД ПРЕ 2000 ГОДИНА ПРОНАЂЕН У ТРЕСЕТИШИМА ДАНСКЕ

Због оскудице у гориву за време последњег рата, Данци су били принуђени да приступе обимном искоришћавању тресета из својих мочвара. Тада је за данске археологе настало плодно доба. Откривени су многобројни археолошки предмети, који се још и данас научно испитују. Све оно што је „у славу богова“ пре две хиљаде година предато мочвари, она то сада враћа; разно оружје, шлемове, алатке, коњску опрему, пољопривредне справе, накит. Сви ти предмети пружају дра-

Показивале су велику узајамну приврженост. Кад би неку од њих људи ранили, остале су покушавале да је спасу. Направили би круг око ње, да би спречиле њено извлачење на обалу, или би легале на уже којим је харпун био везан. Међутим, ма колико их људи ловили, оне нису мењале место боравка.

Штелеров извештај не говори о броју морских крава на Беринговом Острву, већ само каже да их је било много. Научници сматрају да тај број није прелазило 1.500. До тог закључка они су дошли на тај начин што су утврдили да на острву има свега петнаест места — речних ушћа — на којима расте морска трава којом су се оне храниле. На сваком од тих места могло је да пасе највише стотинак морских крава.

гоцене податке о животу и раду људи који су четири стотине година после нордијског бронзаног доба, пркосећи суровој клими, живели од земљо радње, сточарства, лова и риболова, а у исто време водили међусобне племенске борбе. Преко тих налаза дошло се у непосредан „додир“ с људима из тог давно минувалог доба, кад су људи губили животе у мочвари због разних узрока.

Тако је у јеку искоришћавања данских тресетишта пронађен велики број лешева тих људи. Многи од њих одржали су се, што се приписује хемиском саставу барутина у којима су нађени. Али, од свих ових налаза највеће изненађење изазвао је леш једног човека који су радници открили у мочвари код Талунда. Његово тело, додуше, није потпуно очувано, али се време није ни дотакло његове главе.

Изгледа да је овај човек живео у време када је Цезар владао Римом. Како је доспео у мочвару, то се не зна; може само да се претпоставља. Ма како било, ни смрт ни време ни су нимало унаказали то лице, изборано, али и изразито.

ВЕРОВАЊИ

НЕОЧЕКИВАНА ПОМОЋ

Крајем прошлог века залутао је Чарлс Грефинс, трговац крзном, у ледене крајеве Аљаске. У близини брода Мак Кинли његови изгладнели пси открили су испод ледене коре једног мамута, Грефинс и његови пси хранили су се месом ове давно угинуле животиње све док их једна експедиција није пронашла и спасла.

спаван потонути чим се спусти у воду ако га за време читавог грађења музиком не одржавају у будном стању.

ОРМАНИ-ПОСТЕЉЕ

У француском градићу Силаку ниједна кућа нема постеље. Становници Силака спавају у великим старинским орманима с фијокама, који се преко дана спасавају.

ничим не разликују од обичних ормана. Сваке вечери фијоке се извлаче и у њих леже цела породица; најстарији члан у најдоњу, а најмлађи у најгорњу фијоку.

ЗБОГ СМЕХА...

Грчки филозоф Хризтос (280—207 године пре наше ере) писао је сваког дана по 500 редова, и то од своје двадесете до седамдесет и треће године. За то време Хризтос је написао 705 великих књига. До последњег дана стари филозоф био је снажан и неуморно је радио. Умро је, како каже предање, од смеха, гледајући једног мајмуна како калапшиво једе смокве.

ОСАМДЕСЕТПЕТО-ГОДИШЊИ МАРАТОНАЦ

Пит Фоли, из Бостона, био је још од најраније младости вишеструки спортиста. Ипак, његов последњи рекорд изазвао је велики изненађење. Пре две године Фоли је победио у једној трци на 26 миља иако је тада имао пуних осамдесет и пет година.

КОФЕР КАО НАДГРОБНИ СПОМЕНИК

На гробљу у Линколну, у америчкој држави Небраски, налази се један необичан надгробни споменик. Споменик је исцлесан у облику путног кофера и постављен је на гробу Џ. С. Цекобса, трговачког путника који је цео живот провео с кофером у руци, путујући из града у град. На споменику пише: „Овде се најзад зауставио Џ. С. Цекобс“.

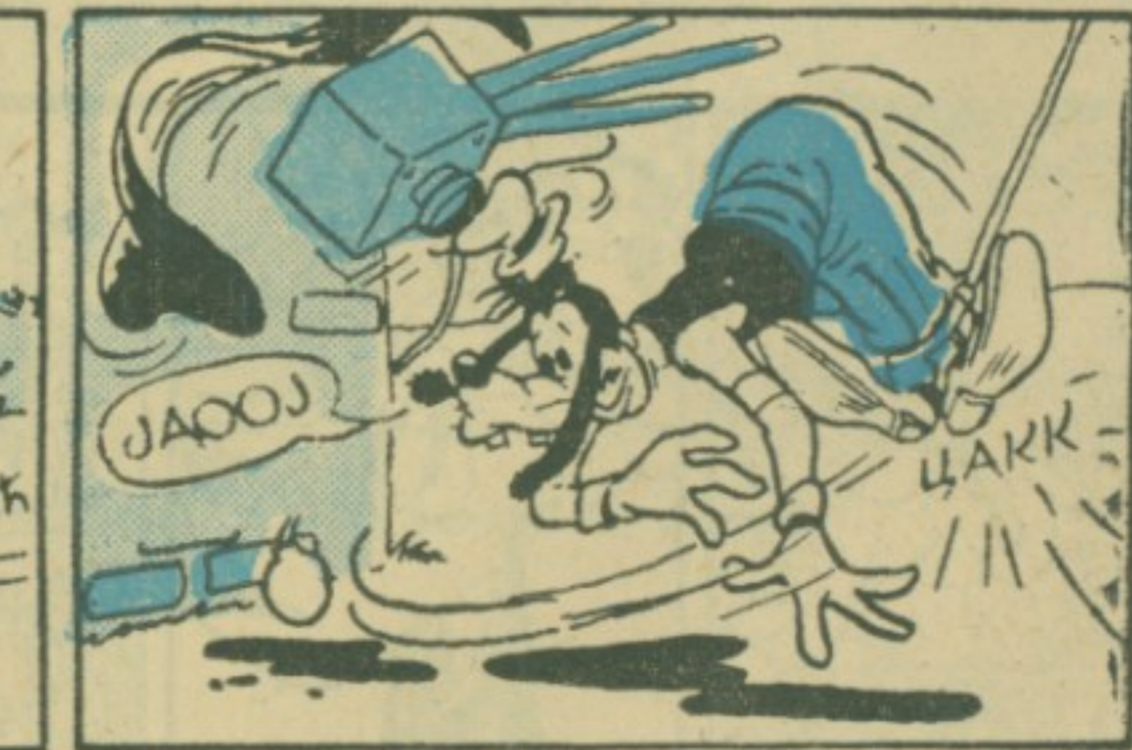
ГРАЂЕЊЕ БРОДА УЗ МУЗИКУ

Бродоградитељи у Камбоџи никад не почињу да граде барку или лађу ако се међу њима не налазе и њихови стални сарадници — свирачи. Јер у Камбоџи постоји веровање да ће брод „заспати“ и тако у-

СРЕЋА У НЕСРЕЋИ

Алберт Мејс, пилот из Аустралије, узлетео је са својим апаратом у густу маглу баш кад се налазио изнад свог родног места. Магла је била тако густа да је пилот изгубио оријентацију и залетео на једну зграду. Под тежином апарата кров се провалио и Мејс је, зачудо неозледећ, пропао у кућу. Кад се од страха повратио, видео је да се налази у својој спаваћој соби.

ЧИЈИ ЈЕ ОВО? ЖИВОТОПИС!

Овде вам дајемо податке из биографије једног нашег великог глумца из прошлости. Мислимо да вам неће бити тешко да се сетите о коме је реч:

Овај велики српски уметник-гумац родио се 1839 године у Темишвару, где му је отац био државни чиновник. Као чиновничко дете често се селио, те је основну школу учио у Земуну и Митровици. Гимназију је учио у Сремским Карловцима. Кад му је умро отац, прешао је с мајком у Сегедин.

У догађајима од 1848 године учествовао је као добровољац, а после тога ступио је у државну службу, коју је убрзо напустио и ступио у једну позоришну друштину с којом је обишао Арад, Сегедин и друга места, док се најпосле није задржао у Пешти, где је убрзо изишао на глас.

Да ли сте се сетили о коме је овде реч? Ако нисте, наставите пажљиво даље да читате.

Године 1861 оснива се Српско народно позориште у Новом Саду, а 1868 у Београду, те и он прелази у Београд године 1869, и то као гумац и редитељ. Показао је сјајне резултате и као гумац и као редитељ. У исто време био је душа тада основане глумачке школе у Београду. Време његовог рада у београдском Народном позоришту спада у најсјајнији период ове просветне установе.

Да ли сада знате о коме је реч? Ако не знате, онда прочитајте до краја.

Овај славни гумац ослепео је 1875 године. И као слеп играо је Јудвига XI 9 јануара 1881 године и доживео незапамћен успех. Играо је затим још неколико пута. Ускоро је умро, у току ноћи између 26 и 27 марта 1881 године.

Како се звао овај наш велики гумац? (Извињавајте се!)
КОКИНКА

КОКИНКА

Кокинка је пушка која је некад била веома популарна у српској војсци. Генерал Коста Милошевић (1845-1905), стручњак за артиљеријска питања, бавио се и техничким пословима. Он је командовао артиљеријом код Буџина и Алексинца 1886 године. На маузеровој пушци Милошевић је извршио извесне преправке и погледу балистичких особина, цев, нишана и затварача, па је због тога ова пушка званично названа Маузер-Кокинка или популарно кокинка, како су је војници звали.

ЈЕСЕТРА

Јесетра спада у род риба штитиоша и живи у свим европским морима. Спродела уловни у реке када треба да избежи икру. По мишљењу неких стручњака јесетра не живи у Црном Мору, али је и тамо пронађена. Она из Црног Мора не улази у Дунав, већ икру баца у близини ушћа. Може бити дугачка два до шест метара. Глава јој је издужена у облику шиљка. Она иде у муљ и песак где помоћу четири брка тражи храну: глисте, инсекте и ситне рибе. Месо јој је веома укусно, а од њене икре прави се одличан ајвар.

СКРИВАЛИЦА

Где је још једна овца?

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

АРКТИК ЈЕ НЕКАД ИМАО ТРОПСКУ КЛИМУ

Два канадска научника који су се недавно вратили са свог истраживачког пута по Арктику донели су нове доказе да се у овим пределима крајњег севера некад налазило тропско море. Наиме, они су на обали Едесмеровог Острва пронашли фосиле корала који могу да опстану само у топлим морима. Сем тога, они су на висини од 60 метара изнад морске површине открили многобројне тропске шкољке, као и остатке густих шума које су покривале ове крајеве пре више милиона година. Док данас температура арктичког мора износи свега 1 до 2 степена, она је некад, пре последње велике промене климе на земљи, износила 15 степени.

САРДИНЕ НЕСТАЈУ

Примећено је да извесне животињске врсте у последње време нагло изумиру, док се друге, као например неки инсекти, све више множе. Један француски зоолог објавио је податке из којих се види да се у највећој опасности налазе роде међу птицама и сардине међу рибама. Нарочито велику забринутост код рибара и приморског становништва изазива нагло смањење количина сардина, које представљају важан прехранбени и извозни артикул. Док је 1935/36 године у Тихом Океану уловљено 73.000 тона сардина, прошле године уловљено је свега 10.000 тона. Слична је размера и у Атлантском Океану. Зоолози сматрају да су главни узроци изумирања сардина: промена температуре морске воде, повећање процента соли у њој, смањење количина хране и све већи број болести код риба.

ВОЊКА СА 16 ВРСТА ВОЊА

На кољопривредној изложби у Лос Анђелосу један калифорниски фармер добио је златну медаљу за једно своје дрво на коме је расло и родило шеснаест врста воћа. На том једном дрвету лепо су се развијали плодови шљиве, јабуке, крушке, брескве, па чак и дуње и бадема. Фармер је изјавио да је до овог чудесног дрвета дошао дугого

дишњим калемљењем и стрпљивим радом заснованим на безбројним експериментима.

ВАРЕЊЕ ХРАНЕ У ЖЕЛУЦУ

Да би се сварила, свака храна не задржава се подједнако дуго у желуцу. То задржавање траје просечно од једног до четири и по часа што зависи од врсте хране. Најмање остаје — свега један час — добро скуван пиринач. За сат и по сваре се ровита јаја, пастрмка и супа. Добро скуван мозак остаје у желуцу сат и три четврти, а два сата говеђа цигерница. Два и по сата потребна су да се сваре: ћурат, печена гуска, пасуљ, печен кромпир и добро печени колачи. Четврт часа више потребно је за пржено месо и тврдо кувано јаје.

Све су ово била јела која се релативно брзо варе. Али, има их и тешко сварљивих. Пуна три часа треба да се варе супа од зеља, шкољке и ђуластије, а четврт часа више овче печење, свињски котлет, добро печен хлеб и куване кобасице. Три и по сата потребно је за пржену рибу, а исто толико за печену говеђину, куван кромпир, хлеб и сир. Најпосле, четири часа варе се у желуцу кувано пиле, печена патка, свињско и говеђе печење. Најтеже од свега вари се масно свињско печење, за које је потребно више од пет часова.

ПРВИ ЦИЛИНДАР

Први цилиндар појавио се на глави једног лондонског трговца у јануару 1797 године. Тај трговац имао је смељности да се са својим необичним шеширом појави на улици. То је он, уствари, пружио себи рекламу, јер је ова нова врста шешира био његов изум. Око промућурог трговца зачас се окупио велики свет. Настала је гужва, тако да је и саобраћај морао бити прекинут. Трговца су одмах ухапсили и пустили га на слободу тек пошто је платио велику новчану казну. Ипак, реклама је потпуно успела. Цилиндар је све више улазио у употребу, да најзад, бар у Енглеској, постане „краљ елеганције и моде“.

БАНКА НА ТОЧКОВИМА

Да би успоставила што не-посреднију везу са својим улагачима, данска банка дошла је пре неколико година на идеју да установи једну покретну филијалу која би обилазила села и примала и исплаћивала улоге. На тај начин сељаци не морају да одлазе у град да би обавили посао у банци.

Сада има више оваквих банака на точковима. Свака од њих има свој рејон у коме послује, а тачно је одређено кад стиже у свако поједино село и кад одлази из њега. За овим примером пошле су банке и у још неким земљама.

ПАУК — БАРОМЕТАР

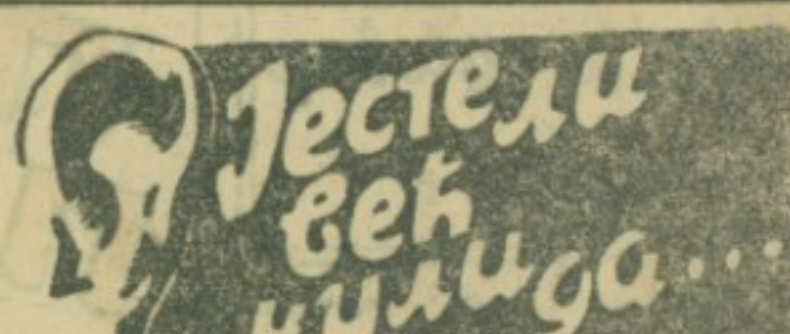
Један биолог недавно је објавио резултате својих посматрања живота паука. Према његовом тврђењу, изгледа да је паук један од најсигурнијих барометара које нам је дала сама природа. Ево како, према овом научнику, паук претсказује време:

Кад су у изгледу ветар или киша, тада паучи знатно скраћују своје нити које им служе за одржавање гледа; ако треба очекивати лепо време, онда паучи те нити продужују; кад паук стоји непомично усред своје мреже, треба очекивати кишу; ако паук предвече појачава своју мрежу, може се закључити да ће ноћ бити светла и не сувише хладна.

Што је најинтересантније, паук предсјети промену времена неколико часова пре него што се та промена покаже на нашим савременим барометрима!

НАЈВЕЋИ ПОТРОШАЧ ГРАМОФОНСКИХ ПЛОЧА

Највише грамофонских плоча продаје се у Данској: сваке године око три и по милиона. Сматра се да је то дошло углавном отуда што су за време рата Даници научили да највећи део свог слободног времена проводе код куће. Поред радија и књига, слушање музике с грамофонских плоча било им је најпријетнија забава.

...најбоље врсте меда добијају се у Калифорнији. Калифорниске пчеле дају не само најбољи мед, већ и највећу количину...

чину меда, јер цвеће у Калифорнији обилује већим процентом шећера од цвећа у осталим крајевима света.

...сељаци из околне Пирота употребу лављају при жетви и прављењу снопова палимадије, неку врсту грубих дрвених рукавица којима штите руке од палимаде, зељастог болдикавог корова који расте међу усевама.

...у Лапонији се израђују нарочити чамци за леду у повоју. Да бебе не би остале саме код куће.

родитељи их кад иду у риболов стављају у чамце-колевке, које затим везују за своје рибарске чунове.

...обућарски занат у Србији почео је да се развија веома рано. Према старим рукописима, изгледа да је обућара било још пре Косовског боја.

...оморика, једна врста четинара, расте само у нашој земљи, и то у горњем и средњем току реке Дрине.

„први песник који је наплаћивао своје песме био је Грк Симонидес, са острва Хиоса (556—487 пре наше ере). Предање

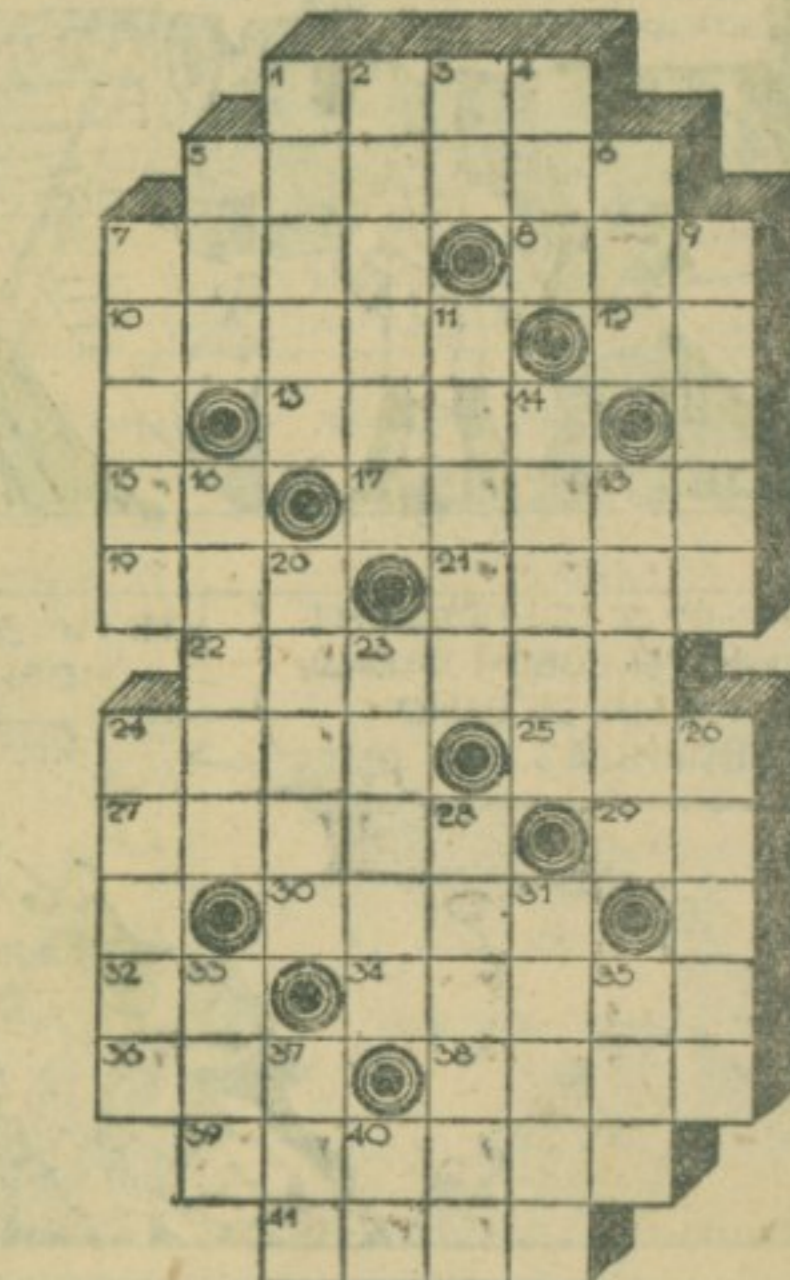

каже да Симонидес није хтео да напише ниједну песму пре него што му се за њу плати.

...стари Вавилонци писали су своја писма на опекама. Више опека које су сачињавале једно писмо лепили су једну на другу неком врстом гуме, која се толико стврдњавала да је у риболов стављају у чамце-колевке, које затим везују за своје рибарске чунове.

ВОДОРАВНО: 1) мезозоејска формација; 2) артиљеријско артиљеријско пуњење оловним кулницама; 3) атмосферски талог; 4) страна мушко име; 5) језеро на северу Европе; 6) хемиски знак за молбден; 7) скраћеница за „Народни магазин“; 8) лична замесница; 9) град у Белгији; 10) акустичка појава; 11) кинско или идеја о којој се распрострања; 12) врста примитивног стана; 13) усмјана вулканска маса; 14) грчко слово; 15) Одисејева постојбина; 16) река у Аустрији; 17) припадник старогерманског народа; 18) слово латинице; 19) шанац поред пута; 20) сужање; 21) понос; 22) направа која развија радну енергију; 23) река у Француској.

УСПРАВНО: 1) једно дрво; 2) торнадо; 3) истурени део копна у мору; 4) назив за старогрчког епског народног песника; 5) домаћа животиња; 6) прилог и свеца; 7) механички човек; 8) исушени део кокосовог ораха; 9) италијанска породица позната по изради добрих виолина; 10) прахивотње; 11) ројната израпина на човечјем телу; 12) поседовати; 13) име јунака из наших кајучких песама; 14) ливрејски слуга; 15) врста алкохолног пића; 16) име личности из једне приповетке Лазе Лазаревића; 17) личност из „Хиљаду и једне ноћи“; 18) струјотина провинције; 19) речна риба; 20) лука у Израелу; 21) место на Црногорском Приморју; 22) презиме енглеског драмског писца.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
ВОДОРАВНО: 1) то; 2) Сана; 3) Сирано; 4) Рампајна; 5) ама; 6) Сар; 7) не; 8) С(танковина) Борд; 9) ма; 10) цигеро; 11) леда; 12) Вишети; 13) Ге; 14) ма; 15) до; 16) ета; 17) кил; 18) Раваница; 19) рутина; 20) сова; 21) со.

УСПРАВНО: 1) Тара; 2) онај; 3) Сима; 4) ама; 5) Семец (Јанко); 6) онамо; 7) Ран; 8) Ара; 9) сцена; 10) белем; 11) или; 12) рат; 13) ветар; 14) удица; 15) Бер; 16) Опа; 17) Амус; 18) Кина; 19) Анос; 20) исто.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

САТОВИ СИНОВЦА ПЕРЕ

Доктор Јова дошао је у госте својем синовцу Пери. Провео се лепо, само никакко није могао да разуме на који начин његов синовац зна колико је сати.

— Код тебе сваки сат показује друго време, Ето, на овом у трему сад је четири часа мање десет — минута, док сат у трпезарији показује четири часа мање седам минута, а сат у спаваћој соби четири часа и шест минута. Како онда знаш колико је часова?

— То није тешко, — одговори Пера. — Ја знам да један од ових сатова није тачан за четири минута, други за седам, а трећи за девет минута.

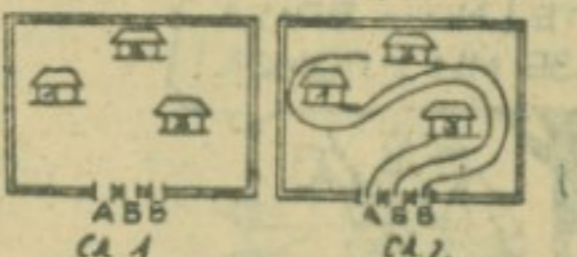
Можете ли да одговорите колико је часова било у тренутку кад су ова двојица повела разговор? Ако не можете, помоћи ћемо вам: било је тачно четири часа мање три минута. Сат у трему заостајао је седам минута, а сат у трпезарији четири минута. Међутим, сат у спаваћој соби ишао је напред девет минута.

КУЊИЦЕ И КАПИЈЕ

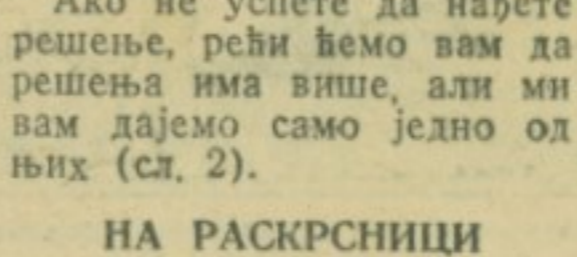
У једном дворништу ограђеном високом зидом, у коме су троја врата (А, Б и В), налазе се три кућице (1, 2, 3), као што то видите на слици 1. Становници

кућице бр. 1 имали су кључ од капије В, они из кућице 2 кључ од капије Б, а становници кућице 3 кључ од капије А. Могу ли они да изиђу из својих кућа и дођу до својих капија а да нигде не пређу преко стазе којом пролазе остали?

Ако не успете да нађете решење, рећи ћемо вам да решења има више, али ми вам дајемо само једно од њих (сл. 2).

НА РАСКРСНИЦИ
На једној важној раскрсници путева заглавило се седам аутомобила (слика!) и то само зато што није било саобраћаја. Пошто нико није хтео да се први уклони, аутомобили би могли ту да остану до сутра.

Међутим, довољно би било да се само једна кола уклоне па да саобраћај после неколико тренутака тече нормално као и раније.

Која, дакле, кола треба уклонити?

Ако не можете да се сетите, рећи ћемо вам. Потребно је само да аутомобил који је обележен бројем 3 пође мало уназад па ће сва кола моћи да наставе пут — прво 1 и 2, затим 4 и 5, па 6 и 7 и, најзад, аутомобил бр. 3.

ПЛАНИНАРИ

Два планинара, Драган и Милан, решили су да се попуту на врх Суве Планине. Драган воли да иде до врха лакшим али дужиим путем, док Милан жели да што пре стигне на врх па је зато изабрао краћи и стрмији пут. На тај начин Драган ће имати да превали десет, а Милан свега три километра, иако на пут полазе из исте планинске куће. Обојица се сваког минута попуна за пет метара. Имајући у виду да су и један и други кренули у исто време, можете ли да израчунате за колико ће Милан стићи пре Драгана до врха? Да се не бисте сувише дugo мучили, рећи ћемо вам: и Милан и Драган стићи ће на врх истовремено! Није, наиме, важна дужина пута, него висинска разлика, а она је иста и за Драгана и за Милана. Пошто се обојица за минут испуна пет метара, јасно је да ће на врх стићи у исто време.

**Који је одговор
шаран?**

1) Часопис „Зора“ излазио је у:

Београду
Новом Саду
Мостару

2) Метарске мере заведене су у Србији:

1833
1873
1878

3) „Вето“ значи:

Противим се
Хоћу
Желим

ОДГОВОРИ:

1) Часопис „Зора“ излазио је у Мостару од 1896 до 1901 године. Уређивали су га млади мостарски писци Алекса Шантић, Светозар Ђоровић и други. Часопис је одиграо важну улогу и имао утицаја не само на своју ужу околину, већ се његов утицај осећао и ван граница Херцеговине.

2) Такозвани метарски систем за мерење заведен је у Србији 1873 године. Тада је донесен закон о мерама, којим је, као и у већини европских држава, озакоњена употреба мера по десетичном метарском систему.

3) Реч „вето“ је латинска и значи: противим се. То је формула коју су употребљавали римски народни трибуни кад су хтели да се успротиве каквој одлуци сената. У обичном говору израз „ставити свој veto“ значи нешто забранити, спречити.

ПАЈА ПАТАК

**ПУСТОЛОВИНЕ
МАЛОГА
ЧОНДРА,
МОРНАРА
ТОМА ТРАУТА
И КИНЕЗА
ШАНГ
ЛИНА**

БОЈА РУСАРА
ЛОНГ-ФУ ЈЕ СТАЛИО
КУКУ ШАНГ-ЛИНА,
ЗАРОБИО МУ ОЦА И
ОДНЕО ЦЕО ИМЕТАЈ

Ква-Ква!
УРЕЂУЈЕ
Полариса

НИЈЕ ОН КРИВ
Из купатила зачула се страшна дрека, а затим се чуо ујка-Пајин глас.

— Гајо, ко је то упропастио мој бријач?
— Не знам, ујка-Пајо — бранио се Гајо. — Кад сам јуче њиме отварао кутију сардина био је оштар, што се каже, као бријач.

ПОШТЕЊЕ
Попио Пера Ждера кафу, па позвао кафеџију:
— Газда, никад до данас нисам пио овакву кафу!
— Верујем вам, јер ми сви то кажу — смешка се кафеџија.
— Како је справљате?
— Ево како. Узмем трећину кафе број 2, трећину кафе број 1...
— А шта узмете као трећу трећину?
— Право да вам кажем, јер ја сам поштен човек, ту трећу трећину и не стављам у кафу...

**МАМИ
МИГА**

